

Бібліографічний список публікацій з фондів Національної бібліотеки України ім. Ярослава Мудрого, підготовлений для Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України. – 2018. – Вип. 3. – 11-20 квітня, 2018 – 16 с.

Досвід ведення гібридних конфліктів

1. **Багрянний, Сергій.** Американські експерти про ймовірні загрози для України / Сергій Багрянний // Шлях перемоги. — 2018. — 11 квіт. (№ 15). — С. 4. *Надано інформацію про зустріч керівників Американської Ради з питань зовнішньої політики зі студентами історичного та юридичного факультетів Київського національного університету (КНУ) ім. Тараса Шевченка, викладачами, активістами громадських організацій. Захід відбувся за підтримки народного депутата Андрія Левуса, громадської організації (ГО) "Вільні Люди" та керівництва КНУ ім. Т. Шевченка. У виступах радника Американської Ради з питань зовнішньої політики, в.о. голови Ради Українських державницьких організацій світу Бориса Потапенка та заступника Голови Проводу "Вільних Людей" Сергія Кузана наголошено на ролі закордонного українства як ключового партнера України. Заявлено про підтримку прагнення України до відновлення своєї територіальної цілісності та зміцнення своєї безпеки. Названо три основні небезпеки для України: можливість прийняття російським керівництвом рішення про початок відкритого військового конфлікту з Україною; згода України на невигідні для неї умови миру; гальмування реформ, необхідних для успішного розвитку держави. Наголошено, що ще одна небезпека полягає у наявності в українському політикумі цілого ряду проросійських діячів, які, зокрема, заважають парламенту ухвалювати важливі закони. Текст: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwi_2fOq_bbaAhWBkiwKHbquDMMQFggmMAA&url=http%3A%2F%2Fukr.pohliad.org%2Fanalytics%2Famerykanski-eksperty-pro-jmovirni-zagrozy-dlya-ukraviny.html&usg=AOvVaw3hZ_JQva8_DaFcs7zgT4d0*

2. **Бурлаченко, Сергей.** На втором фронте без перемен / Сергей Бурлаченко // 2000: Еженедельник. — 2018. — 13-19 апр. (№ 15). — С. А2, А7. *Подано інформацію щодо затримання українськими прикордонниками поблизу коси Обіточної в Запорізькій області сейнера "Норд", який приписаний до Керчі, що на думку автора є частиною ведення гібридної війни між Україною та Російською Федерацією. Наголошено на можливому перекритті українським кораблям входу в Керченську протоку. Проаналізовано конфлікт між антикорупційними органами України та переваги, які отримав при цьому Президент України Петро Порошенко. Розглянуто наслідки законопроекту, який передбачав амністію для учасників подій в центрі Києва у 2014 р.*

3. **Вовканич С. Й.** Україна і світ: синергетичні чинники боротьби із загрозами глобальної гібридизації / С. Й. Вовканич // Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж. – Київ, 2017. – № 4 (45). – С. 215–224 – **Бп16684-4(45)**. *Уперше складники української національної ідеї розглянуто як стратегію (плани дії) у системі державотворчих процесів України та в контексті мобілізації світової громадськості задля здобуття ефекту синергії боротьби проти загроз глобальної гібридизації. Текст: <http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/26-1519030601.pdf>*

4. **Волошина, Лариса.** "Ходять швидко, ніхто не усміхається" : у зоні ризику в анексованому Криму перебувають три групи людей, – каже публіцист Лариса

Волошина / Лариса Волошина, Галина Остаповець // Країна. — 2018. — № 11 (22 берез.). — С. 24-26. *Наведено інтерв'ю з психологом, публіцистом, волонтером Ларисою Волошиною (працює як психолог із переселенцями, жила у Феодосії), присвячене обговоренню ситуації у Криму після 4-річної анексії Росією півострову: про пригнічений стан кримчан, можливість ув'язнення за публічний український патріотизм на території Криму, про тортури та ув'язнення кримських татар (які перші у зоні найбільшої безпеки). Підкреслено, що анексія Криму – процес, розпочатий Росією з демонстративної військової й інформаційної операції. Наведено інформацію про, те чим займаються росіяни в Криму, будівництво Керченського мосту, ймовірність повернення Україною Криму (переселенці з Криму більш консолідовані, ніж представники Донбасу). Увагу приділено заяві Уповноваженого президента у справах кримськотатарського народу, народного депутата України Мустафи Джемілева стосовно перетворення Росією Криму на військовий майданчик та завезення й розміщення на півострові ядерної зброї.*

5. **Гольцов А. Г. Російська геостратегія щодо України: сценарії та варіанти** / А. Г. Гольцов // Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж. – Київ, 2017. – № 4 (45). – С. 155–160. – **Бп16684-4(45)**. *Виявлено сутність геостратегії сучасної Російської Федерації щодо України та проаналізовано її основні варіанти. У цілому геостратегію Росії на пострадянському просторі кваліфіковано як неоімперську. Зроблено припущення про те, що геостратегія Росії щодо нашої держави передбачала різні варіанти встановлення контролю над територією України, навіть розчленування країни на окремі частини. Обґрунтовано, що рішучий спротив України, а також політика стримування Росії державами Заходу, змусили Кремль перейти до геостратегії активної оборони, спрямованої на утримання завойованих позицій.* Текст: <http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/19-1518778737.pdf>

6. **Завтонов, Дмитро. "Якщо ти вже вирішила служити в бойовому підрозділі, то знай: ніхто не носитиме твій рюкзак, бронежилет і зброю"** : молодший лейтенант Ольга Бірюкова впевнено керує взводом управління гаубично-артилерійського дивізіону однієї з десантно-штурмових бригад / Дмитро Завтонов ; Олександр Шульман // Нар. армія. — 2018. — 12 квіт. (№ 15). — С. 9. *Текст:* <http://na.mil.gov.ua/64413-yakshho-ty-vzhe-vyrishyla-sluzhyty-v-bojovomu-pidrozdili-to-znaj-nihto-ne-nosytyme-tvij-ryukzak-bronezhilet-i-zbroyu>

7. **Замікула М. О. Політика безпеки та оборони Турецької Республіки та її вплив на безпекову ситуацію на Близькосхідно-Чорноморському просторі** / М. О. Замікула // Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж. – Київ, 2017. – № 4 (45). – С. 169–180. – **Бп16684-4(45)**. *Проаналізовано політику безпеки та оборони Турецької Республіки на сучасному етапі розвитку системи міжнародних відносин. Розглянуто основні виклики та загрози, що негативно впливають на перспективи стабільного розвитку Туреччини (курдський сепаратизм, радикальні ісламістські угруповання, громадянські конфлікти в Сирії та Іраку, протистояння регіональних центрів сили). Окреслено завдання турецької безпекової політики, описано механізми їх реалізації. Досліджено тенденції розвитку безпекового сектору Туреччини (характер відносин з основними союзниками та партнерами і вплив на нього внутрішньополітичних трансформацій). Окремо охарактеризовано його військовий компонент у межах аналізу наявного стану збройних сил та окреслення перспективних проектів їх модернізації. Наголошено, що основною точкою докладання безпекових зусиль для Туреччини сьогодні є Близький Схід, тоді як інші регіони мають другорядне значення. Такий стан справ є не дуже задовільним для забезпечення національних інтересів України. Втім, наша держава має перспективи активізувати партнерство з Туреччиною в рамках співробітництва оборонно-промислових комплексів.* Текст: <http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/21-1519028880.pdf>

8. **Зубченко С. О. Сучасний гуманітарний інструментарій протидії гібридній війні РФ проти України** / С. О. Зубченко // Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж. – Київ, 2017. – № 4 (45). – С. 207–214 – **Бп16684-4(45)**. *Висвітлено деякі актуальні питання, пов'язані з напрацюванням та реалізацією системи заходів протидії російській кампанії державно-спонсорованого тероризму та агресивної дезінформації, що здійснюється в рамках триваючої гібридної війни РФ проти України та інших держав євроатлантичної спільноти. Запропоновано гуманітарні інструменти й ініціативи, здійснення яких сприятиме втіленню модернізаційних, безпекових і реінтеграційних інтенцій України на загальнонаціональному та місцевому рівнях.* Текст: <http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/25-1519030372.pdf>

9. **Иван Крулько: "Мира не будет, пока власть зарабатывает на войне"** // Вечер. вести. – 2018. – 2-9 апр. (№ 13). — С. 3. *Наведено цитати з виступу народного депутата України Івана Крулько в ефірі програми "Перші про головне. Коментарі" на телеканалі ZIK про необхідність стратегічного бачення зовнішньої політики для закнчення війни на Донбасі.*

10. **Ищенко, Наталя. Фейки про фейки : чи можна дізнатися правду в світі постправди** / Наталя Ищенко // День. — 2018. — 13-14 квіт. (№ 65-66). — С. 25, 28. *Розглянуто методи протистояння неправдивим повідомленням (фейкам) в умовах гібридної війни, розв'язаної проти України. Висвітлено досвід Сполучених Штатів Америки (США) щодо захисту свого інформаційного простору від зовнішнього ворожого впливу.*

11. **Каландирець, Ю. Півострів Крим: об'єкт конфронтації в російсько-українських відносинах** / Юрій Каландирець, Олексій Остапчук // Наук. зап. з укр. історії : зб. наук. ст. / ДВНЗ «Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди». – Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.), 2017.- Вип. 42 (спец. вип.)- С. 42-48. - **Бп15144-42**. *Проаналізовано специфіку російсько-українських відносин після здобуття Україною незалежності навколо проблемних питань, пов'язаних з Автономною Республікою Крим. Висвітлено передумови та причини анексії українського півострову Крим Російською Федерацією у березні 2014 року.* Текст: https://confpol.webnode.com.ua/files/200000202-904a2914e1/%D0%9D%D0%B7_42.pdf

12. **Карпюк, Геннадий. У мины нет обратного хода** / Геннадий Карпюк // 2000: Еженедельник. — 2018. — 13-19 апр. (№ 15). — С. В6. *Висвітлено проблему розмінування 7 тис. кв. км. підконтрольної українському керівництву території Луганської та Донецької областей, та 9 тис. кв. км окупованого Донбасу.*

13. **Клепова, Евгения. БТР по объявлению: как распродают военную технику : в то время когда волонтеры и военные по крупицам собирали технику для АТО, другие списывали и распродавали ее. Полиция ведет расследование, а Генпрокуратура уже бросилась на защиту торговцев** / Евгения Клепова, Евгения Иванова // Вести (Всеукр. вып.). - 2018. - 29 марта (№ 55). — С. 1, 3. - Назв. на С. 1.: "Воюем на "Жигулях", а здесь техника гниет". *Склад БТР и БМП, который полиция случайно обнаружила в Житомирской области, вскрыл интересные нюансы обеспечения армии. "Вести" выяснили, кто и как наживается на военной технике.*

14. **Коваль З. Концепт державної комплексної інформаційно-комунікативної політики як підґрунтя стратегії стійкості України в умовах інформаційно-психологічної війни** / З. Коваль // Актуал. проблеми держ. упр. : зб. наук. пр. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. — Одеса, 2017. — Вип. 4 (72). — С. 49-55. - **Бп15787-4(72)** *Окреслено концептуальні підходи до державної комплексної інформаційно-комунікативної політики як підґрунтя стратегії стійкості України в умовах інформаційно-психологічної війни. Наголошено на комплексному характері державної інформаційно-комунікативної політики, що*

покликана вести за собою громадську інформаційно-комунікативну складову, до повного формування структурованого громадянського суспільства, а до приватної інформаційно-комунікативної складової така політика має партнерський характер відносин. Саме такий комплексний підхід має забезпечити стійкість України в умовах перманентної інформаційно-психологічної війни. Текст:

http://rus.oridu.odessa.ua/9/new_options/pdf/011/Zbirnuk-4%2872%29-2018.pdf

15. **Коваль О. Проблеми управління кар'єрою військовослужбовців Збройних Сил України в мирний час й особливий період та шляхи їх вирішення** / О. Коваль // Актуал. проблеми держ. упр. : зб. наук. пр. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. — Одеса, 2017 . — Вип. 4 (72). — С. 101-110. - **Бп15787-4(72)** *Визначено та проаналізовано проблеми управління кар'єрою військовослужбовців Збройних Сил України як у мирний час, так і в особливий період. Запропоновано шляхи їх вирішення з урахуванням набутого досвіду під час проведення Антитерористичної операції. Створено алгоритм роботи кадрових органів для оцінювання офіцерів та солдат під час виконання ними бойових завдань в умовах бойових дій.* Текст: http://rus.oridu.odessa.ua/9/new_options/pdf/011/Zbirnuk-4%2872%29-2018.pdf

16. **Кравченко В. В. Пріоритети оборонної політики Канади та українсько-канадське військово-технічне співробітництво** / В. В. Кравченко, О. О. Давимука // Стратег пріоритети : наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж. — Київ, 2017. — № 4 (45). — С. 160–169. — **Бп16684-4(45)**. *Розглянуто зміст політики Канади у сфері безпеки та оборони з урахуванням зміцнення стратегічного співробітництва з Україною. Актуальність дослідження пояснено трансформацією архітектури євроатлантичної безпеки та потребою в її переосмисленні ключовими міжнародними акторами в контексті сучасних викликів у регіоні Центральної та Східної Європи. Визначено подальші перспективи утвердження Канади як активного міжнародного гравця, зацікавленого в мирному вирішенні конфліктів, що спричиняють порушення прав і свобод людини та підривають систему регіональної безпеки. Аргументовано важливість для України багатостороннього стратегічного партнерства з канадською стороною, яке дає можливість Україні підвищити свій міжнародний статус і бути почутою на світовій арені гравців.* Текст: <http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/20-1519027263.pdf>

17. **Куйбіда, Василь. Звільнення окупованих територій: від поразок до перемог** : досвід чотирьох років останньої війни з Росією дозволяє зробити висновки про причини наших поразок і знайти засоби перетворення їх на перемоги. Спробуємо зробити це не з позицій військового фахівця, а з позицій більш загальног, системного "охоплення" проблем / Василь Куйбіда // Слово Просвіти. — 2018. — 12-18 квіт. (№ 15). — С. 2. *Розглянуто українсько-російський конфлікт у двох підпросторах: у першому – Росія і Україна створюють систему конфлікту, який може розвиватися в різних напрямках; у другому – розгортається конфлікт між глобальними акторами, одним з яких є Росія. Вивчено, як залежить російсько-українська війна від боротьби за планетарне домінування.*

18. **Машовець, Костянтин. Полігонна лихоманка російських окупантів набирає обертів** : командування [російських] так званих армійських корпусів нарощує темпи бойової підготовки окупаційних формувань / Костянтин Машовець // Нар. армія. — 2018. — 12 квіт. (№ 15). — С. 7. *Розглянуто ситуацію щодо форсування командуванням російських окупаційних формувань на Донбасі, під час досягнутого нещодавно так званого Великоднього перемир'я, процесу нарощування рівня боєдатності в підлеглих "частинах і підрозділах", як свідчить інформація Головного управління розвідки Міністерства оборони України. Наголошено на необхідності вжиття додаткових організаційних заходів із підвищення рівня готовності до*

бойового застосування з'єднань і частин так званого 1-го й 2-го "армійських корпусів" окупаційних військ. Підкреслено, що окупанти організували на ротаційній основі заходи з бойового злагодження вже розгорнутих "формувань", особливо тих, котрі періодично вирушають на "передову", а також заходи з проведення тренувань та своєрідних "зборів резервістів" на "віджатій" у місцевих громад території нашивидкуруч обладнаних "полігонів і навчальних центрів". Текст: <http://na.mil.gov.ua/64408-poligonna-lyhomanka-rosijskyh-okupantiv-nabyraye-obertiv>

19. **Мельник, Ярослав.** "Койоти" в Пісках, або як тримає оборону рота імені Романа Майстерюка / Ярослав Мельник, Сергій Жмурко // Нар. армія. — 2018. — 12 квіт. (№ 15). — С. 4-5. Розповідь про бойові будні роти імені Романа Майстерюка. Текст: <http://na.mil.gov.ua/64381-kojoty-v-piskah-abo-yak-trymae-oboronu-rota-imeni-romana-majsteryuka>

20. **Миротворча місія ООН.** Погляд з України : мир не через поступки агресору, а через примус агресора до виконання // День. — 2018. — 18 квіт. (№ 68). — С. 5. Наведено точка зору політичного діяча Левка Лук'яненка стосовно конфлікту на сході України та окупації Криму. Розглянуто ідею спрямування миротворчої місії ООН для припинення війни на сході України, що знайшло широке розуміння в ООН. Зазначено, що Москва не приймає українську пропозицію, яка полягає на розташуванні місії вздовж українсько-російського кордону та на всій окупованій території. Політик запропонував варіанти виходу з даної ситуації. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/myrotvorcha-misiya-oon-poglyad-z-ukrayiny>

21. **Намонюк, Ч.** Український досвід протидії російській «гібридній» війні / Чеслава Намонюк, Оганян Месроп // Наук. зап. з укр. історії : зб. наук. ст. / ДВНЗ «Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди». — Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.) : Домбровська Я. М., 2017.- Вип. 42 (Спецвипуск).- С. 53-59. - Бп15144-42. Розкрито сутність, передумови та специфіку гібридної війни як нового способу ведення бойових дій. Розглянуто функціональну роль гібридних, змішаних неформальних утворень, в тому числі у військовій справі. Досліджено роль інформаційної складової гібридної загрози, визначено основні прийоми маніпулювання масовою свідомістю населення, а також методи впливу російської пропаганди через засоби масової комунікації на мешканців Криму та східних регіонів України у війні проти України. Сформульовано наріжні принципи протистояння та позиціонування України на міжнародній арені. Текст: https://confpol.webnode.com.ua/files/200000202-904a2914e1/%D0%9D%D0%B7_42.pdf

22. **Олійников Г.** Патопсихологічні відхилення та особливості протиправної поведінки громадян України, постраждалих у результаті антитерористичної операції / Г.В. Олійников // Наук. вісн. Ужгород. Нац. ун-ту: Серія: Право. — Ужгород, 2017. — Вип. 45, т. 2. — С. 68-72 . — Бп16060-45/2 Розглянуто питання посттравматичних розладів у осіб у зоні антитерористичної операції та тимчасово окупованої території, що потрапили у надзвичайні ситуації. Неспроможність утримувати стабільність психофізичного стану, правомірної поведінки, розуміння соціальної відповідальності призводили до скоєння кримінальних злочинів із тяжкими наслідками. Проблема пояснюється відсутністю державних програм із допомоги особам, що мають відношення до антитерористичної операції. Акцент зроблено на класифікації хвороб відповідно до критеріїв МКХ-10 (Клас V) Текст: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.45/part_2/18.pdf

23. **Пархоменко, Сергій.** Миротворці на Донбасі: місія (не) здійснення / Сергій Пархоменко // Шлях перемоги. — 2018. — 18 квіт. (№ 16). — С. 5. Розглянуто ситуацію навколо можливого розгортання миротворчої місії контингенту ООН на Донбасі. Описано обставини, за яких миротворча місія на Донбасі в будь-якому з форматів може зазнати багато проблем.

24. **Полторац, Степан. Міністр оборони України Генерал Армії України Степан Полторац:** "У нас немає іншої альтернативи, окрім як укріплювати Збройні Сили": очільник вітчизняного оборонного відомства про останні тенденції в безпековій ситуації, сучасні загрози, міжнародну підтримку та реформування українського війська: інтерв'ю (зі скороченнями) міністра оборони України Степана Полторака газети "Урядовий кур'єр" / Степан Полторац // Нар. армія. — 2018. — 12 квіт. (№ 15). — С. 3.

25. **Пунда Ю. В. Підготовка стратегічного лідера як інвестиція в реформування системи військового управління** / Ю. В. Пунда, С. І. Антоненко // Стратег. пріоритети: наук. - аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж. – Київ, 2017. – № (45). – С. 141–147. – **Бп16684-4(45)**. *Розкрито особливості стратегічного лідерства військового керівника та започаткування наукової дискусії щодо вдосконалення підготовки офіцерів і формування в них лідерських компетентностей. Обґрунтовано необхідність запровадження у практику підготовки майбутніх стратегічних лідерів, серед іншого, таких базових компетентностей, як критичне мислення та академічне письмо (письмові комунікативні навички).* Текст: <http://sp.niss.gov.ua/articles/1555/>

26. **Розумний О. М. Російська політика пам'яті як складова гібридної агресії проти України: технологія, результативність, способи протидії** / О. М. Розумний // Стратег. пріоритети: наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж.. - Київ, 2017. - № 3(44). – С. 67-78. – **Бп16684-3(4)** *Розглянуто російську політику пам'яті як один з інструментів гібридної агресії проти України. Розкрито цілі такої політики та досліджено шляхи її реалізації: експансію російського інформаційного та культурно-розважального контенту, протидію українській політиці пам'яті, що суперечила історичній концепції Росії, заходи прямого впливу. Окрему увагу приділено ролі українських політичних сил, які виступили провайдерами російської політики пам'яті. Висвітлено використання історичних міфів і стереотипів вантукраїнській кампанії російських ЗМК. Надано оцінку поточної результативності російської історичної пропаганди в Україні та окреслено способи протидії: блокування каналів доставки пропагандистських меседжів, їх нейтралізацію та превентивні заходи.* Текст: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/2017/prioritety_druk.pdf

27. **Саакян, Олег. Україне следует настаивать на введении на Донбасс не только миротворческой, но и эколого-мониторинговой миссии** / Олег Саакян // Вечерние вести. — 2018. — 2-9 апр. (№ 13). — С. 4. *Зазначено про складність еколого-техногенної ситуації на Донбасі. Вказано на можливі шляхи вирішення цієї проблеми.* Текст: <http://gazetavv.com/news/ukraine/1522764043-ukraine-sleduet-nastaiivat-na-vvedenii-na-donbass-ne-tolko.html>

28. **Сафонова, Елена. Донбасс: экологическая бомба замедленного действия** / Елена Сафонова // Вечер. вести. — 2018. — 2-9 апр. (№ 13). — С. 1, 4. *Наголошено, що окуповані території можна досить швидко та ефективно звільнити від міазмів сепаратизму та від мовної проблеми, очистивши шахтарські землі від російських найманців, але проблемою залишиться екологічна бомба. Зазначено, що один снаряд залишає в ґрунті 0,5 кг сірки.* Текст: <http://gazetavv.com/news/ukraine/1522763907-donbass-ekologicheskaya-bomba-zamedlennogo-deystviya.html>

29. **Степико М. Т. Українська ідентичність як визначальна засада протидії російській агресії** / М. Т. Степико, Т. В. Черненко // Стратег. пріоритети: наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж.. - Київ, 2017. - № 3(44). – С. 178-184. – **Бп16684-3(4)** *Проаналізовано соціокультурну значущість ідентичності нації, визначено особливості української ідентичності та її роль в побудові національної держави та протидії російській агресії, деконструкції міфів гібридної війни,*

http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/2017/prioritety_druk.pdf

30. **Фельгенгауэр, Павел. Павел Фельгенгауэр: "Следующий самый опасный период на Донбассе – конец июля и август"** : ровно четыре года назад в Украине началась Антитеррористическая операция / Павел Фельгенгауэр ; беседу вела Ольга Бесперстова // Факты и комментарии. — 2018. — 12-18 апр. (№ 15). — С. 5, 6. *Подано інтерв'ю з російським журналістом, незалежним військовим оглядачем, експертом і аналітиком Павлом Фельгенгауером, в якому проаналізовано причини, масштаби, наслідки російсько-українського конфлікту на Сході України. Акцентовано увагу на найбільш значних і трагічних подіях, що відбулись у ході антитерористичної операції; надано оцінку нинішньої політичної ситуації, спрогнозовано подальше розгортання подій.* Текст: <http://fakty.ua/264472-pavel-felgengauer-bolshaya-voyna-vyglyadit-praktichieski-neizbezhoj>

31. **Харитонов С. О. Щодо питання способу вчинення військових злочинів за Кримінальним законодавством України** / С. О. Харитонов // Актуал. пробл. вітчизн. юриспруденції : наук. зб. / М-во освіти і науки України, Дніпров. нац. ун-т ім. Олеся Гончара.- Дніпро, 2017. - Вип. 4.- С. 176-180. — **Бп17605-4(2017)** *Проаналізовано поняття «спосіб» як дуже важливу ознаку об'єктивного складу злочину, який суттєво впливає на характер та ступінь суспільної небезпечності як злочину загалом, так і військових злочинів зокрема. Розглянутий вплив способу на суспільну небезпечність визначається інтенсивністю діяння, його спрямованістю та зумовлює тяжкість наслідків. Запропоновано рекомендації щодо вдосконалення чинного Кримінального кодексу України.*

32. **Харламов, Павел. Колеса для передовой** : волонтерам, которые передали армии сотни нерастаможенных авто, по-прежнему грозят огромные штрафы. Корреспондент выяснил, почему это происходит и как работает механизм льготного ввоза автомобилей для нужд АТО / Павел Харламов, Виктор Гаценко // Корреспондент. — 2018. — № 7 (13 апр.). — С. 28-31. *Розглянуто проблеми, пов'язані із передачею волонтерами нерозмитнених транспортних засобів для зони АТО. Акцентовано увагу на використанні легальних та корупційних схем у цьому процесі, висвітлено діяльність громадських організацій щодо спрощення для волонтерів розмитнення авто; надано інфографіку "Як ввозять у зону АТО автомобілі без сплати мита".* Текст: <https://korrespondent.net/magazine/archive/802/>

33. **Шульман, Олександр. Авіатехніки підняли в повітря літак, що простояв 20 років**: про досвід роботи військовослужбовців технічно-експлуатаційної частини у районі проведення АТО та в пункті постійної дислокації / Олександр Шульман // Нар. армія. — 2018. — 12 квіт. (№ 15). — С. 8. Текст: <http://na.mil.gov.ua/64395-aviatehniky-pidnyaly-v-povityrya-litak-shho-prostoyav-20-rokiv>

Міжнародне гуманітарне право

34. **Алещенко В. Теоретичні та практичні аспекти психологічної реабілітації військовослужбовців в умовах бойової обстановки та після бою** / В. Алещенко // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка: військ.-спец. науки. — Київ, 2017. — Вип. 2 (37). — С. 6-11 . — **Бп15229-2(37)** *Проаналізовано психологічну реабілітацію як складову соціальної, медико-психологічної реабілітації. Розглянуто її основні етапи, принципи проведення, стрес-фактор, комплекс заходів, що зорганізується командирами, заступниками з морально-психологічного забезпечення, психологами, медичними працівниками з метою відновлення психічних і фізичних ресурсів особливого складу в результаті впливу психотравматичного бойового стресу бою. Розглянуто досвід застосування психологічної реабілітації в умовах бойової обстановки та після бою. Сформульовано теоретичні висновки й практичні*

рекомендації щодо шляхів її покращання в умовах бойової обстановки та після бою.
Текст: http://mil.univ.kiev.ua/files/238_1679375231.pdf

35. **Бакальчук В. О. Політика РФ щодо корінних народів на окупованій території АР Крим** / В. О. Бакальчук // Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж.. - Київ, 2017. - № 3(44). - С. 52-59. - **Бп16684-3(4)** *Розглянуто актуальні виклики, які постали перед корінними народами Криму (кримськими татарами, караїмами, кримчаками) після окупації півострова Російською Федерацією. Визначено вразливі позиції російської політики щодо корінних народів РФ, зокрема на території Криму. Проаналізовано декларативну та фактичну реалізацію політики щодо корінних народів РФ визначено імітаційний та маніпулятивний характер реалізації політики РФ щодо корінних народів на підконтрольній їй території. Окреслено низку пріоритетних напрямів реалізації державної політики України щодо деокупації Криму, а також тактичних дій української сторони в рамках державної політики щодо корінних народів Криму на національному та міжнародному рівні. Зроблено висновок, що процес формування й реалізації Україною політики щодо корінних народів Криму має стати складовою ю стратегії деокупації Криму, що також посилить позиції української сторони у здатності ефективно протистояти агресії РФ передусім на міжнародній арені.* Текст: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/2017/prioritety_druk.pdf

36. **Балабушка Є. Диференційно-психологічні особливості комбатантів до і після повернення із зони антитерористичної операції** / Є. Балабушка // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка: військ.-спец. науки. — Київ, 2017. — Вип. 2 (37). — С. 41-45 . — **Бп15229-2(37)** *Викладено результати аналізу диференційно-психологічних особливостей комбатантів до і після повернення із зони антитерористичної операції. Зазначено, що вивчення показників психічної ригідності і вивчення її у динаміці в структурі особистості військовослужбовців, що перенесли бойовий стрес, надає можливість проводити диференціювання відносно кадрового відбору, а також відслідковувати динаміку посттравматичного стресового розладу в реабілітаційній роботі.* Текст: http://mil.univ.kiev.ua/files/238_1679375231.pdf

37. **Бегма В. М. Суверенне право України на захист та активну оборону: уроки та пріоритети** / В. М. Бегма, Ф. В. Саганюк, М. М. Лобко // Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж.. - Київ, 2017. - № 3(44). - С. 36-42. - **Бп16684-3(4)** *Розглянуто проблеми посилення протидії України російській агресії, що вимагає належного захисту й активної оборони нашої країни та залишається найбільш актуальним питанням сьогодення. Проаналізовано зазначені проблеми та причини, що їх викликають, здійснено пошуки можливих шляхів і механізмів подолання цих проблем для підвищення ефективного захисту та оборони держави, покращання готовності всіх складових сил оборони до відбиття збройної агресії РФ.* Текст: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/2017/prioritety_druk.pdf

38. **Вус, Роман. В основу підготовки військ покладено міжвидовий принцип** : під час навчань відпрацьовується спільне застосування в бойових умовах підрозділів сухопутної, повітряної, морської компонент, інших військових формувань та правоохоронних органів / Роман Вус // Нар. армія. — 2018. — 12 квіт. (№ 15). — С. 12-13. *Подано коментар начальника управління бойової підготовки Головного управління підготовки Збройних Сил України Олексія Тарана; наголошено, зокрема, що на сьогоднішній день підготовку військ з обов'язковим урахуванням досвіду бойових дій, набутого під час проведення АТО.*

39. **Головкін О. Колабораціонізм в Україні: дискусійні аспекти** / О. В. Головкін, І. Р. Сказко // Держава і право : зб. наук. пр. : Серія: Юрид. науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України,. — Київ, 2017. — Вип. 78. — С. 235-247 . — **Бп14476-78 (юрид.науки)** *Досліджено питання кримінально-правової*

відповідальності громадян України за добровільну співпрацю з окупантами. Наведено окремі законодавчі акти України, у тому числі – статті Кримінального кодексу України, що регламентують це питання. Розглянуто законодавство європейських країн, міжнародну нормотворчу практику стосовно відповідальності за співпрацю з окупантами. Текст: <http://idpnan.org.ua/files/derjava-i-pravo.-yuridichni-nauki.-vipusk-78-2017.pdf>

40. **Головка, Оксана. Лідерство вільного світу має утвердити принципи демократії і свободи** : учасники XI Київського безпекового форуму обговорюють політичні й економічні виклики сучасності / Оксана Головка // Уряд. кур'єр. — 2018. — 13 квіт. (№ 71). — С. 3. *Надано інформацію про роботу XI Київського безпекового форуму. У виступі Президента України Петра Порошенка повідомлено про намір внести на розгляд Верховної Ради України (ВР України) законопроект про негайне одностороннє припинення дії положень Договору про дружбу, співробітництво та партнерство між Україною та Росією, які несумісні з національними інтересами України та реалізацією її права на самооборону. Також проінформовано про підготовку спільно з Кабінетом Міністрів України (КМ України) пропозицій щодо офіційного припинення української участі в статутних органах Співдружності Незалежних Держав (СНД). Прем'єр-міністр Володимир Гройсман наголосив на значенні та актуальності безпекових питань і закликав зупинити російську агресію на Донбасі. У виступі Голови ВР України Андрія Парубія акцентовано увагу на значенні Північноатлантичного альянсу (НАТО) як найбільш ефективної структури в протистоянні російській агресії та підкреслено важливість співробітництва України і НАТО.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/liderstvo-vilnogo-svitu-maye-utverdi-principi-de/>

41. **Дмитренко, Ярослав. Ветерани без вождя** : на исходе четвертого года начала конфликта на Донбассе украинские власти все еще не удосудились назначить главу Госслужбы по делам ветеранов и участников АТО / Ярослав Дмитренко // 2000: Еженедельник. — 2018. — 13-19 апр. (№ 15). — С. В5.

42. **Зеркаль, Олена. "Великий договір" – нюанси вирішують усе** / Олена Зеркаль, Тарас Качка // Дзеркало тижня. — 2018. — 14-20 квіт. (№ 14). — С. 1-2. *В статті заступника міністра закордонних справ України з питань євроінтеграції Олени Зеркаль та радника міністра закордонних справ України Тараса Качки проаналізовано доцільність та можливі наслідки припинення дії окремих положень Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією (РФ). Зазначено, що у 2015 р. деякі народні депутати подали законопроект № 0005, який передбачає припинення дії окремих положень Договору про дружбу на основі статті 18 Закону України "Про міжнародні договори України" та статті 60 Віденської Конвенції про право міжнародних договорів. Констатовано, що в умовах російської агресії договір вичерпав себе в усіх можливих сенсах та повністю втрачає свій політичний і символічний зміст.* Текст: <https://dt.ua/internal/velikiy-dogovir-nyuansi-virishuyut-use-275129.html>

43. **Зяцьєв, Сергій. "Печора" і "Вільха" нам допоможуть** / Сергій Зяцьєв // Демократ. Україна. — 2018. — 30 берез. (№ 13). — С. 11. *Зазначено, що глибока модернізація застарілих зразків радянського озброєння і техніки суттєво підвищує їх тактико-технічні характеристики, дозволяючи ефективно боротись із ворогом*

44. **Зяцьєв, Сергій. Коли б українське військо фінансувалося так, як сьогодні, ми мали б чи не найсучаснішу армію Європи** / Сергій Зяцьєв // Демократ. Україна. — 2018. — 2 берез. (№ 9). — С. 10. *Зазначено, що поточні видатки на потреби Збройних Сил України у порівнянні з 2017 роком збільшено на 16,8 млрд грн, або на 24,3 %. Акцентовано увагу на тому, що п'яту частину бюджету буде використано на озброєння та військову техніку, що на 34 % більше, ніж торік.*

Наголошено, що щорічний бюджет Міністерства оборони України становить 86 мільярдів гривень: подібного ще не було в історії Української держави і її війська

45. **Иваненко, Анна.** "Миссия будет не эскортом для наблюдателей ОБСЕ, а сможет защитить людей, которые живут на оккупированных территориях" : Президент Украины [Петр Порошенко] обсудил формат миротворческого контингента ООН на Донбассе с лидерами Турции и ФРГ / Анна Иваненко // Факты и комментарии. — 2018. — 12-18 апр. (№ 15). — С. 2. Подано матеріали зустрічі Президента України Петра Порошенка з Президентом Туреччини Т. Ердоганом, що відбулась 9 квітня 2018 р. під час офіційного візиту глави держави до Туреччини. Наголошено, що за результатами зустрічі Президент Туреччини заявив про необхідність підписання угоди про зону вільної торгівлі з Україною до кінця року, а також про готовність виділити Україні 10 мільйонів доларів на гуманітарні проекти. Президент України повідомив, що досягнуто домовленість про участь Туреччини у миротворчій місії ООН на Донбасі. Висвітлено результати зустрічі Президента України Петра Порошенка з канцлером ФРН Ангелою Меркель щодо миротворчої місії на Донбасі

46. **Камчатний М.** Принципи обмеження ведення кібервійни в міжнародному інформаційному просторі / М. В. Камчатний // Наук. вісн. Ужгород. Нац. ун-ту: Серія: Право. — Ужгород, 2017. — Вип. 45, т. 2. — С. 152-158 . — Бп16060-45/2 Досліджено принципи обмеження ведення кібервійн суб'єктами міжнародного права з використанням інформаційно-комп'ютерних технологій. Виявлено наявні принципи обмеження ведення війни, можливість та доцільність їх застосування до кібервійн. Розглянуто основні підходи до формування нових обмежувальних принципів у сучасному кіберпросторі. Вперше в українській доктрині проаналізовано питання обмеження суб'єктів міжнародного права у методах та засобах ведення кібервійни, порівняно наявні принципи обмеження ведення війни, трансформовано їх задля застосування щодо актів у кіберпросторі Текст: http://www.visnyk-juris.uzhnu.ua/file/No.45/part_2/36.pdf

47. **Ковальчук А.Ю.** Місце законодавчої влади в системі забезпечення національної безпеки // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія: Право. — Ужгород, 2017. — Вип. 46, т.1. — С. 149-153. — Бп 16060-46/1 Проаналізовано загальнодержавну систему органів, на яких покладена функція гарантування національної безпеки. Зважаючи на конституційний принцип розподілу влади, надано пропозицію щодо окремого розгляду законодавчої гілки влади як суб'єкта гарантування національної безпеки. Висвітлено функції Верховної Ради України та можливість їх ефективного застосування для гарантування національної безпеки взагалі та фінансово-економічної безпеки зокрема. Запропоновано розширення суб'єктів законодавчої ініціативи, а також широке залучення громадськості до законотворчої діяльності Верховної Ради України.

48. **Мась Н.** Методика оцінки морально-психологічного стану особливого складу ЗСУ в особливий період / Н. Мась // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка: військ.-спец. науки. — Київ, 2017. — Вип. 2 (37). — С. 30-32 . — Бп15229-2(37) Запропоновано методика оцінювання морально-психологічного стану особового складу під час виконання завдань за призначенням в умовах особливого періоду. Подано зміст опитувальника, який складається з 30-ти пунктів. Текст: http://mil.univ.kiev.ua/files/238_1679375231.pdf

49. **Мельник Я.** Поведінкові маркери особистості військовослужбовця при переживанні ним внутрішньо особистого конфлікту / Я. Мельник, А. Беспалько // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка: військ.-спец. науки. — Київ, 2017. — Вип. 2 (37). — С. 33-37 . — Бп15229-2(37) Викладено результати теоретичного дослідження сутності внутрішньо особистісного конфлікту та визначено поведінкові маркери особистості військовослужбовця у разі переживання ним зазначеного

психологічного феномену. Зазначено, що стан внутрішньоособистісного конфлікту виникає у випадку, якщо обставини життя потребують від індивіда таких дій та умов, які перебувають на межі його адаптативних можливостей або перевершують їх. В основі внутрішньоособистісного конфлікту є особистісно значуща суперечність між різними потребами, мотивами, цілями індивіда, яка відображається у когнітивній, емоційній і поведінковій сферах особистості. Характерними маркерами прояву внутрішньоособистісного конфлікту у військовослужбовця у когнітивній сфері є неуважність, зниження самооцінки, внутрішня розбіжність між образами "я - ідеальне" та "я - реальне", "хочу" і "можу", "потрібно" і "можу"; в емоційній сфері – перевага негативних психічних станів; у поведінковій – зниження результативності службової діяльності, намагання усамітнення та уникнення міжособистісних контактів. Текст: http://mil.univ.kiev.ua/files/238_1679375231.pdf

50. **Онiщенко Н. Психологічні особливості "виходу з війни"** / Н. Онiщенко, В. Тiмченко // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка: військ.-спец. науки. — Київ, 2017. — Вип. 2 (37). — С. 20-22 . — **Бп15229-2(37)** Розглянуто соціально-психологічні особливості повернення до мирного життя радянських солдат і офіцерів – ветеранів Другої світової та Афганської війн, а також учасників локальних військових конфліктів та збройних сутичок, що мали місце на теренах пострадянських країн. Текст: http://mil.univ.kiev.ua/files/238_1679375231.pdf

51. **Островський С. О. Поняття та елементи механізму взаємодії Національної гвардії України з правоохоронними органами та Збройними силами України** / С. О. Островський // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія: Право. — Ужгород, 2017. – Вип. 46, т. 2. – С. 12-16. – **Бп16060-46/2** Розкрито поняття механізму взаємодії Національної гвардії України з правоохоронними органами та Збройними силами України. Визначено елементи досліджуваного механізму. Розкрито сутність елементів механізму взаємодії Національної гвардії України з правоохоронними органами та Збройними силами України. Текст: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.46/part_2/4.pdf

52. **Панчишин, Віталій. Перспективи створення ударного ракетного кулака морського базування** : група ракетних катерів, оснащених протикорабельними ракетами, гарантуватиме Україні стримування противника на морі. Одним із першочергових завдань для України в умовах агресії з боку Росії є створення власних корабельно-катерних платформ малої водотоннажності, які стануть носіями ударної ракетної зброї дальньої дії, здатними знищувати морські та берегові цілі. Такі кроки значно охолодять імперські амбіції нашого північного сусіда в Чорному морі / Віталій Панчишин // Нар. армія. — 2018. — 12 квіт. (№ 15). — С. 11. *Наголошено, зокрема, що українські військові моряки спільно з експертами країн НАТО розробляють Стратегію розвитку ВМС ЗС України до 2035 року, кінцева мета якої — створення оптимальних за кількістю, мобільних, боездатних і високотехнологічних ВМС України, спроможних виконувати завдання не тільки під час захисту прибережної берегової лінії від можливих агресивних дій противника, а й під час різноманітних миротворчих морських операцій під егідою НАТО далеко за межами Чорного моря.* Текст: <http://na.mil.gov.ua/64418-perspektyvy-stvorennya-udarnogo-raketnogo-kulaka-morskogo-bazuvannya>

53. **Президент України Петро Порошенко: "Ми потребуємо єдиного і сильного ЄС, а також його солідарності з Україною. А на даному етапі – передусім направлення миротворців ООН до України"** : Україна та Німеччина скоординували перспективу розгортання миротворчої місії ООН на окупованій частині Донбасу. Миротворці ООН мають охоплювати всю окуповану територію, включаючи українсько-російську ділянку кордону // Нар. армія. — 2018. — 12 квіт. (№ 15). — С. 2. *Подано цитати з виступу Президента України Петра Порошенка під час зустрічі з*

представниками ЗМІ по завершенні двосторонньої зустрічі із Федеральним канцлером Німеччини Ангелою Меркель у Берліні.

54. **Прохазка Г. А. Відповідальність держав: порушення прав людини в міжнародному праві** / Г. А. Прохазка // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія: Право. — Ужгород, 2017. — Вип. 46, т. 2. — С. 162-166. — **Бп16060-46/2** *Висвітлено сутність та зміст такої правової категорії, як порушення прав людини і відповідальність держав у міжнародному праві. Проаналізовано підходи різних вчених щодо визначення правової відповідальності держав. Приділено увагу розкриттю змісту відповідальності держав у міжнародному праві.* Текст: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.46/part_2/37.pdf

55. **Пушкарук, Наталія. Світ – На межі** : експерти – про можливі наслідки війни в Сирії / Наталія Пушкарук // День. — 2018. — 12 квіт. (№ 64). — С. 3. *Йдеться про зростання напруженості в світі та загострення конфлікту в російсько-американських відносинах в зв'язку із ситуацією в Сирії. Розглянуто роль Організації Об'єднаних Націй (ООН) у врегулюванні міжнародних конфліктів. Надано коментарі завідувача відділу історії країн Азії та Африки Інституту всесвітньої історії НАН України В'ячеслава Шведа та доктора юридичних наук Володимира Василенка.*

56. **Резнікова О. О. Забезпечення стійкості держави і суспільства до терористичної загрози в Україні та світі** / О. О. Резнікова // Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж.. - Київ, 2017. - № 3(44). — С. 22-29. — **Бп16684-3(4)** *Зазначено, що досягнення високого рівня національної стійкості до певних загроз створює можливості для вжиття своєчасних запобіжних заходів, ефективного реагування на загрози і подолання наслідків їх дії, забезпечує безперервність процесу державного управління і гнучкість відповідних систем в умовах, що швидко змінюються. На основі результатів сучасних досліджень щодо формування національної стійкості в розрізі окремих сфер і елементів здійснено оцінювання стійкості державної системи у протидії тероризму в Україні, а також суспільства до терористичної загрози. Виявлено чинники, які впливають на забезпечення стійкості держави і суспільства до терористичної загрози. Підготовлено рекомендації для органів державної влади України щодо удосконалення концептуальних та організаційних засад і нормативно-правової бази протидії тероризму.* Текст:

http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/2017/prioritety_druk.pdf

57. **Сірук, Микола. "Україна повинна бути сильною"** : на Київському форумі обговорювали плани відновлення безпеки для світу, регіону та нашої країни / Микола Сірук // День. — 2018. — 13-14 квіт. (№ 65-66). — С. 6. *Надано інформацію про XI Київський безпековий форум під тематичною назвою "Регенерація безпеки: план для світу, регіону та України" за участі Президента України Петра Порошенка. У виступі голови Комітету Верховної Ради України (ВР України) у закордонних справах Ганни Гопко наголошено на важливості вироблення Україною разом з міжнародною спільнотою стратегії дії стосовно Росії, спрямованої на припинення порушень прав людини в Криму і на Донбасі. Акцентовано також увагу на необхідності заблокувати проект "Північний потік-2", який є політичним проектом Путіна з метою посилити тиск на Україну. У виступах учасників форуму підкреслено важливість співробітництва України і НАТО та реалізації реформи в сфері національної безпеки України.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-planety/ukrayina-povynna-buty-sylnoyu>

58. **Скоростецький, Володимир. Урятувати солдата "N"** : як самовільна "відпустка" може довести до тюрми / Володимир Скоростецький // Нар. армія. — 2018. — 12 квіт. (№ 15). — С. 16. *Розглянуто діяльність підрозділів Військової служби правопорядку (ВСП), які працюють, "щоб урятувати осіб, які самовільно залишили*

військову частину, не тільки від ганьби, а й від років незабутнього "відпочинку" за в'язничними ґратами". Текст: <http://na.mil.gov.ua/64437-uryatuvaty-soldata-n>

59. **Сторожук Н. Структура морально-психологічного стану особового складу військових підрозділів** / Н. Сторожук // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка: військ.-спец. науки. — Київ, 2017. — Вип. 2 (37). — С. 38-40. — Бп15229-2(37) *Розглянуто сутність та структуру морально-психологічного стану особового складу військових підрозділів в умовах виконання завдань за призначенням в особливий період. Зазначено, що в умовах проведення АТО однією з найважливіших проблем здійснення ефективного управління військами, підтримання їхньої боєздатності є проблема оцінювання, прогнозування та формування морально-психологічного стану особового складу, який бере участь у бойових діях на території Донецької та Луганської областей. Системне розуміння сутності морально-психологічного стану особового складу військ, визначення змісту його складників є актуальним науково-прикладним завданням.* Текст: http://mil.univ.kiev.ua/files/238_1679375231.pdf

60. **Харитонов С. До питання протиправності військових злочинів** / С. О. Харитонов // Наук. вісн. Ужгород. Нац. ун-ту: Серія: Право. — Ужгород, 2017. — Вип. 45, т. 2. — С. 85-88. — Бп16060-45/2 *Проаналізовано специфіку протиправності військових злочинів. У зв'язку з тим, що всі норми розділу XIX Кримінального кодексу України мають банкетний характер, протиправність цих злочинів пов'язана з порушенням принаймні двох нормативних приписів, один з яких міститься у відповідній нормі кримінального закону, а інший (інші) – в нормах позитивного законодавства. Розглянуто правову природу банкетних норм.* Текст: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.45/part_2/22.pdf

61. **Шевченко, Віктор. ГО "Аномалія" впроваджує "клубний" досвід соціально-психологічної реабілітації фронтовиків** : це українська версія проекту американських ветеранів війни. Його мета — завчасно об'єднати фронтовиків і тих, хто може звільнитись у запас найближчими роками, щоби полегшити їхню адаптацію до мирного життя / Віктор Шевченко // Нар. армія. — 2018. — 12 квіт. (№ 15). — С. 20. *Висвітлено діяльність громадської організації "Аномалія" та інших проектів, заснованих в Україні Девідом Пластером (американцем, колишнім військовим медиком, що воював в Іраку, а у 2012 році приїхав до України), спрямованих на соціально-психологічну підтримку ветеранів АТО. Наголошено, що нині цими реабілітаційними проектами охоплено близько п'яти тисяч учасників АТО, які потребують підтримки.* Текст: <http://na.mil.gov.ua/64457-go-anomaliya-vprovadzhuye-klubnyj-dosvid-sotsialno-psyhologichnoyi-reabilitatsiyi-frontovykiv>

Захист цивільного населення під час збройного конфлікту

62. **Василенко, Леся. Міністерство у справах ветеранів: виклики і рішення** / Леся Василенко // Дзеркало тижня. — 2018. — 14-20 квіт. (№ 14). — С. 1, 4. *Йдеться про проблему створення в Україні Міністерства у справах ветеранів, мета діяльності якого – забезпечити ветеранам якісні й доступні послуги. Охарактеризовано систему соціального захисту ветеранів у низці країн (Велика Британія, США, Канада, Австралія, Нова Зеландія). Зазначено, що українська модель соціального захисту ветеранів повинна відповідати вимогам реформи державної служби, яка активно проводиться в Україні. У цьому контексті до структури міністерства неодмінно має входити департамент стратегічного планування та євроінтеграції. Зроблено висновок, що Міністерство у справах ветеранів – це можливість вирішити величезну кількість проблем ветеранів, які нагромаджувалися протягом багатьох років, та запровадити комплексну систему підтримки, яка б не лише сприяла добробуту*

окремих громадян, а й об'єднувала націю та посилювала обороноздатність держави. Наголошено, що міністерство повинне стати прикладом відкритості й прозорості. З першого дня процесу створення міністерства мають відбуватися регулярна комунікація з усіх напрацювань урядової робочої групи та консультації з ветеранами, які є важливими учасниками процесу.

63. **Звернення учасників загальних зборів Національної академії педагогічних наук України до міжнародних організацій, які провадять діяльність в Україні щодо врегулювання конфлікту на Донбасі** // Голос України. — 2018. — 17 квіт. (№ 71). — С. 3. У зверненні, одностайно прийнятому загальними зборами Національної академії педагогічних наук України (НАПН України) 23 березня 2018 р., зазначено, що внаслідок військової та інформаційної агресії Російської Федерації (РФ) проти України склалася ситуація, коли на тимчасово окупованій території грубо порушуються права людини та права дитини, закріплені в міжнародних і вітчизняних правових документах. Наголошено, що в ХХІ столітті РФ розгорнула духовний геноцид проти українців, що трактується як міжнародний злочин, змістом якого є порушення права на життя та достатній життєвий рівень; придушення свободи слова і думки, совісті й релігії; знищення української історичної пам'яті, мови, пам'яток історії та культури тощо. Акцентовано увагу, що ситуація, що склалася у системі освіти на тимчасово окупованих територіях Донецької і Луганської областей внаслідок пропагандистського процесу, поглиблює негативні наслідки військової агресії РФ та ускладнює подальшу реінтеграцію непідконтрольних територій. У зверненні до представників усіх міжнародних організацій, які провадять діяльність щодо врегулювання конфлікту на сході України, висловлено прохання розширити напрями своєї активності для припинення і недопущення духовного геноциду молодого покоління на тимчасово окупованих територіях Луганської та Донецької областей. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/302000>

64. **Котляр, Алла. Міністерство у справах ветеранів: таємництво зачаття** / Алла Котляр // Дзеркало тижня. — 2018. — 14-20 квіт. (№ 14). — С. 4. Розглянуто ситуацію навколо призначення міністра у справах ветеранів. Зазначено, що з ініціативою створення Міністерства у справах ветеранів виступив голова Комітету Верховної Ради України (ВР України) у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції (АТО) та людей з інвалідністю Олександр Третьяков, після чого 30 березня 2018 року на засіданні громадської робочої групи обговорювалися пропозиції щодо його створення. Подано інтерв'ю з ветераном АТО, колишнім військовослужбовцем 95-ї ОДШБ Збройних сил України (ЗСУ) Євгеном Турчаком, який висловив свою думку щодо перспектив діяльності міністерства та кандидатури Валентина Манька на посаду міністра. Наведено коментарі одного з організаторів студентського Євромайдану-2013, учасника АТО Віталія Кузьменка та члена ради волонтерів, аналітика громадської організації (ГО) "Громадський хаб" Дениса Поданчука. Текст: <https://dt.ua/internal/ministerstvo-u-spravah-veteraniv-tayinstvo-zachattya-275123.html>

65. **Куш, Павло. Деіндустріалізація** : за рік так званої націоналізації підприємств на окупованій території Донеччини колись потужна промисловість краю тепер ледве зводить кінці з кінцями / Павло Куш // Уряд. кур'єр. — 2018. — 14 квіт. (№ 72). — С. 1, 4. Йдеться про соціально-економічну ситуацію на окупованих територіях Донбасу. Розглянуто ситуацію на промислових підприємствах після так званої націоналізації їх окупаційною адміністрацією

66. **Лесько Н.В. Проблеми захисту дітей від насильства під час воєнних дій та збройних конфліктів** // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія: Право. — Ужгород, 2017. — Вип. 46, т.1. — С. 161-165. — Бп 16060-46/1 Розглянуто проблеми захисту дітей від насильства під час воєнних дій і збройних конфліктів. Досліджено

правовий захист дітей-комбатантів. Проаналізовано основні напрями вдосконалення захисту дітей від насильства під час воєнних дій і збройних конфліктів

67. **Ткачук, Руслан. Заступник начальника генерального штабу ЗС України генерал-лейтенант Сергій Бесараб: "Захист цивільних у районах конфлікту на Сході України є важливим для відновлення суверенітету України"** / Руслан Ткачук // Нар. армія. — 2018. — 12 квіт. (№ 15). — С. 6. *Висвітлено матеріали III-ї Міжнародної конференції з питань цивільно-військового співробітництва "Захист цивільного населення під час збройного конфлікту", що відбулась у Києві за участю, зокрема, представників цивільно-військового співробітництва шести країн, віце-прем'єр-міністра України Іванни Климпуш-Цинцадзе, заступника начальника Генерального штабу Збройних сил України генерал-лейтенанта Сергія Бессараба. На конференції проаналізовано роботу державних органів влади, Збройних Сил та міжнародних організацій із метою створення умов для впровадження ефективної політики щодо захисту цивільного населення під час збройного конфлікту. Текст: <http://www.mil.gov.ua/news/2018/04/10/zahist-czivilnih-u-rajonah-konfliktu-na-shodi-ukraini-e-vazhlyvim-dlya-vidnovlennya-suverenitetu-ukraini-general-lejtenant-sergij-bessarab/>*

Міжнародний досвід вирішення конфлікту

68. **Вивчали досвід колумбійського мирного врегулювання / за повідомленням прес-служби апарату Верховної Ради** // Голос України. — 2018. — 17 квіт. (№ 71). — С. 3. *Надано інформацію про візит до Колумбії 1-го заступника Голови Верховної Ради України (ВР України) Ірини Геращенко, в ході якого вона провела зустріч із заступником міністра закордонних справ Колумбії Патті Лондоньо. Обговорено актуальні питання активізації міжпарламентського діалогу, економічної співпраці, співробітництва у сферах сільського господарства, ІТ та інших напрямках. Уповноважений Президента України з мирного врегулювання ситуації в Донецькій та Луганській областях Ірина Геращенко поінформувала Патті Лондоньо про безпекову та гуманітарну ситуацію на Донбасі, про систематичне порушення Російською Федерацією (РФ) прав людини на сході України та на окупованому півострові Крим. В ході візиту українські парламентарі ознайомились з досвідом Колумбії з мирного врегулювання конфлікту та відвідали зону реінтеграції в Колумбії. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/301993993>*

69. **Замікула М. О. Політика безпеки та оборони Турецької Республіки та її вплив на безпекову ситуацію на Близькосхідно-Чорноморському просторі** / М. О. Замікула // Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж. — Київ, 2017. — № 4 (45). — С. 169–180. — **Бп16684-4(45)**. *Проаналізовано політику безпеки та оборони Турецької Республіки на сучасному етапі розвитку системи міжнародних відносин. Розглянуто основні виклики та загрози, що негативно впливають на перспективи стабільного розвитку Туреччини (курдський сепаратизм, радикальні ісламістські угруповання, громадянські конфлікти в Сирії та Іраку, протистояння регіональних центрів сили). Визначено завдання турецької безпекової політики, описано механізми їх реалізації. Досліджено тенденції розвитку безпекового сектору Туреччини (характер відносин з основними союзниками та партнерами і вплив на нього внутрішньополітичних трансформацій). Охарактеризовано його військовий компонент у межах аналізу наявного стану збройних сил та окреслення перспективних проектів їх модернізації. Підкреслено, що основною точкою докладання безпекових зусиль для Туреччини сьогодні є Близький Схід, тоді як інші регіони мають другорядне значення. Такий стан справ є не дуже задовільним для забезпечення національних інтересів України. Втім, наша держава має перспективи активізувати партнерство з*

Туреччиною в рамках співробітництва оборонно-промислових комплексів. Текст: <http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/21-1519028880.pdf>

70. **Ковальов, Вадим.** У новій холодній війні Росія приречена : РФ поступається США за чисельністю, кількістю озброєнь та технологіями в будь-якій військовій сфері / Вадим Ковальов // Нар. армія. — 2018. — 12 квіт. (№ 15). — С. 18. *Проаналізовано нинішній дипломатичний конфлікт Росії й Заходу, який свідчить про значне погіршення відносин між ними. Наголошено на обов'язковому врахуванні наявності в Росії значного ядерного арсеналу, який становить потенціально загрозу для всього цивілізованого світу. Зазначено, що країна, яка слабшає та продовжує залишатися володарем такої кількості ядерних бомб, як Росія, може стати особливо небезпечною.*

71. **Кравченко В. В.** Пріоритети оборонної політики Канади та українсько-канадське військово-технічне співробітництво / В. В. Кравченко, О. О. Давимука // Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокв. зб. / Нац. ін-т стратег. дослідж. — Київ, 2017. — № 4 (45). — С. 160–169. — **Бп16684-4(45)**. *Розглянуто зміст політики Канади у сфері безпеки та оборони з урахуванням зміцнення стратегічного співробітництва з Україною. Актуальність дослідження пояснюється трансформацією архітектури євроатлантичної безпеки та потребою в її переосмисленні ключовими міжнародними акторами в контексті сучасних викликів у регіоні Центральної та Східної Європи. Визначено подальші перспективи утвердження Канади як активного міжнародного гравця, зацікавленого в мирному вирішенні конфліктів, що спричиняють порушення прав і свобод людини та підривають систему регіональної безпеки. Аргументовано важливість для України багатостороннього стратегічного партнерства з канадською стороною, яке дає можливість Україні підвищити свій міжнародний статус і бути почутою на світовій арені гравців.* Текст: <http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/20-1519027263.pdf>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України ім. Я. Мудрого**

Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко

20 квітня 2018 р.